FRAGMENTS DE MEMÒRIA / 13

Jordi Solé Tura

"Quan vaig tornar de l'exili, després de l'expulsió del partit, em van negar el pa i la sal"

QUIM ARANDA

PERE PUNTÍ

Jordi Solé Tura, ex-ministre de Cultura, s'estima més, ara per ara, no escriure les seves memòries

El 1967 va aparèixer el llibre 'Catalanisme i revolució burgesa', un text molt difós, prou polèmic i que va tenir molt èxit. ¿Per què es va interessar pel tema?

Perquè jo creia que el problema clau per a la definició d'un projecte futur d'esquerres a Catalunya passava per una anàlisi profunda del nacionalisme català, de les relacions entre l'esquerra i el nacionalisme, de l'anàlisi dels punts de diferència i dels punts de contacte. Creia, i crec, que hi ha dues maneres de defensar els interessos nacionals de Catalunya. Per tant, no podia ni puc admetre que només en valgui una. Havia de reivindicar la de l'esquerra.

Però el llibre només descriu el nacionalisme català de la Lliga. No hi ha cap anàlisi sobre l'actuació i el tarannà del moviment obrer dels anys 30, que té un molt fort component nacional català.

Bé. Haig de dir que ara trobo que el llibre està molt mal estructurat, que està molt mal fet. Tens raó en el que dius, i això va crear un cert equívoc, perquè es va difondre la idea que jo entenia que de nacionalisme català només n'hi podia haver un, el burgès. Aleshores, però, m'interessava només explicar les seves contradiccions i les seves limitacions. I tot i que és cert que hi falta aquesta anàlisi del catalanisme d'esquerres, al final del llibre vaig fer una aposta de futur per les forces socials de l'esquerra, que serien —deia— les que tirarien endavant Catalunya des del punt de vista nacional, donades les contradiccions i les limitacions que jo detectava en el nacionalisme burgès.

Però no ha estat així. I, des del punt de vista de l'esquerra, també s'han fet presents les limitacions i les contradiccions.

Bé, en tot cas, allò va ser un intent d'explicar una cosa que era molt important per refc. la posició nacional catalana del moviment obrer i del moviment d'esquerres.

M'agradaria que em parlés del període en què va començar l'activitat clandestina. Vostè escriu memòries?

No. De vegades penso que ho hauria de fer, però d'altres, quan en llegeixo segons quines, l'últim volum del Semprún, per exemple, m'estimo més deixar-ho estar.

Quan va començar l'activitat política?

A la Facultat de Dret, a mitjans dels anys 50. Amb una gent de dret i de lletres vam formar un nucli força interessant. Hi havia el Lluís Goytisolo, el Salvador Giner, el Joaquim Jordà, el Felip Formosa, el Quim Vilar, la Maria Rosa Borràs... També començaven a destacar el Francesc Vicens, el Fontana, el Francesc Vallverdú. En aquells anys es va consolidar el grup clandestí del PSUC. Però, al cap de molt poc, van començar a detenir la gent. Van detenir el cap, l'Octavi Pellissa, van detenir el Francesc Vicens, més tard també el Miquel Núñez, un home magnífic... En fi, vam quedar orfes.

Allò va ser la caiguda dels 46 del PSUC, el 57 o a començaments del 58, em penso.

Només vam quedar vuit o deu estudiants lliures i, ràpidament, em vaig convertir en responsable d'aquell grup.

Però va ser nomenat per algú? Mantenia contacte amb la gent de l'exili?

Més o menys. Detantem tant aterrava per aquí un dirigent del PSUC a la clandestinitat i ens donava les consignes a seguir.

Quines? La crida a la vaga general?

Et puc ben assegurar que, de vegades, les consignes eren molt més que esotèriques. Quan la direcció del PCE va decidir fer una vaga general política, ens ho van dir d'avui per demà, com si no fos res de l'altre món.

¿I com es fa una vaga general en plena dictadura i només amb vuit o deu persones?

No ho sé. Però ens deien que "la cosa està feta", que "les condicions són òptimes..."

Les condicions objectives?

Sí, les famoses condiciones objectives. I ja ens veus a nosaltres fent milers d'octavilles amb una victorinita i anant a escampar-les pels barris. Tan plegat, al·lucinant.

Va tenir èxit aquella jornada de vaga?

Això depenia molt de qui ho valorés.

M'ho vol explicar millor?

Com a responsable del grup d'aquí, vaig anar a París, on es va reunir, al cap d'un temps, la direcció del Partit per fer-ne la valoració. Hi vaig anar, després d'un viatge rocambolesc via Praga i Alemanya de l'Est, convençut del que diria: "A Barcelona, la vaga ha estat un fracàs." Però a París em van fer veure les coses d'una altra manera.

I, quan hi pensa, no es posa vermell?

No. I ara! No me'n penedeixo de res.

No li demano si se'n penedeix o no. Li demano si tot allò, vist des d'ara, no li sembla una mica massa recargolat.

Ho era! Però n'he viscuts tants, d'episodis rocambolescos i recargolats!

Tornem al seu viatge a París. M'ha dit que aquella jornada de vaga va ser un èxit, i que a la reunió li van aclarir el perquè.

Sí. La nit abans que comencés la reunió oficial, el Josep Moix, llavors secretari del PSUC a l'exili, ex-dirigent sindical a Sabadell i que havia estat ministre de Treball de la República, em va agafar per banda i em va preguntar: "¿Quina valoració en faràs, demà, de la vaga?" "A Barcelona, fracàs total!" "Fracàs? A veure, on éreu vosaltres el dia de la vaga?" "Per tot Barcelona." "I tu, on eres?" "Jo? Al Poblenou." "I com va anar?" "Fatal. No hi va parar ningú!" "Ja. Molt bé. I a Badalona?" "Ho sento, a Badalona no hi havia ningú." "Coi, home! A Badalona va haver-hi una vaga general total." "Què dius ara?" "El que sents. Va parar tot Badalona!" "I a l'Hospitalet no hi teníeu ningú?" "No. Som molt pocs, i no hi va poder anar ningú." "Doncs a l'Hospitalet va parar tot el metall. Un èxit aclaparador." Una mica estranyat, li vaig demanar: "I a Andalusia, com va anar la vaga?" Resposta: "Tot el camp va parar." Com pots veure, la vaga va ser un èxit.

Una mica més i ensorren la dictadura sense adonar-se'n, oi?

Sí. Vam fer la vaga general i no ens en vam assabentar! Ingenuïtat? No. Voluntarisme.

Va fer altres sortides d'aquesta mena?

Unes quantes. Però de seguida es va complicar tot molt, va haver-hi moltes detencions, la situació es va fer insostenible i vaig marxar a l'exili. M'hi havia de passar uns mesos i m'hi vaig passar cinc anys.

Tot i ser un exiliat, li va agradar trobar-se en una ciutat com París?

Sí. Malgrat que vaig viure en unes condicions molt precàries, a París em vaig sentir personalment molt alliberat.

En cap moment no va voler llançar la tovallola de la militància?

Sí. Però, més que això, el que tenia eren ganes de respirar uns altres aires. Malgrat tots els problemes que vaig tenir, el record d'aquella trobada amb París és fantàstic.

Va trobar feina ràpidament?

Treballava pel partit i cobrava un petit sou.

S'hi sentia explotat?

No. En aquell moment treballava en el que em semblava que havia de treballar. Fins i tot, quan em van proposar d'anar-me'n a La Pirenaica hi vaig anar.

I se'n va anar a Bucarest?

Quin remei. La redacció era a Bucarest. Vaig començar a treballar a La Pirenaica fent les emissions en català, i vaig acabar fent una mica de tot. Mal m'està dir-ho, però hi vaig aportar algunes coses, perquè vaig ser el primer redactor de l'emissora que arribava de l'interior, quan tota la resta havien sortit d'Espanya el 1939.

Quan temps s'hi va passar a Bucarest?

Un parell d'anys. Entre finals del 61 i finals del 63.

A Romania, vostè no va anar mai a l'escola de formació de quadres i d'entrenament militar que el PCE va tenir a prop del llac Snagov i que finançava Ceausescu?

Mai no vaig tenir constància de l'existència d'aquesta escola. A Snagov, el que hi havia era el balneari de la doctora Asland. L'única cosa que jo hi vaig veure va ser una casa on podíem anar els caps de setmana els redactors de La Pirenaica.

I la tornada a París com va anar?

Vaig tornar ja una mica barallat. Llavors començaven a haver-hi simptomes de dissidència. Els temes de l'URSS no es veien clars. Haig de dir, i això ha estat així des del primer dia, que tota la gent que es va incorporar al PSUC a finals dels 50 i començaments dels 60, des del primer moment vam ser hostils a l'URSS. Ara pot semblar una mica estrany, però és així! De tota la gent de la qual t'he parlat, no hi havia ningú que fos comunista ortodox.

Què eren, doncs? Joves nonis?

Érem joves, teníem ganes de fer coses i volíem treure'ns de sobre el franquisme. Com fos! Érem furiosament, durament, antifranquistes. Molt!

Després de les primeres dissidències i de l'afer Claudin-Semprún, també va arribar la seva expulsió.

Sí. L'any 64. I vaig estar més de deu anys sense militar.

Va quedar molt tocat per l'expulsió?

Home, a tu què et sembla? De Bucarest a París vaig tornar sense l'aprovació del partit, però encara em van ajudar una mica. Però després de l'expulsió, quan vaig decidir tornar a Barcelona, arriscant-me a una detenció, sense tenir feina i sense ni una pesseta, el partit em va negar el pa i la sal.

Quan hi pensa, en tots aquells anys, com li respon el cos?

Bé. Hi va haver moments bons i dolents. Però no me'n penedeixo de res. Això sí que vull que quedi molt clar. A més, estic convençut que sempre m'he mantingut fidel a quatre o cinc idees bàsiques en la meva vida. Els ideals que tenia quan vaig començar a treure el nas en política són els que tinc ara. Des del punt de vista moral, no crec haver canviat gens. Em fan mal les mateixes coses que me'n feien. El component ètic, moral i passional meu és ara el mateix que fa 30 anys. No hi trobo diferències. Però, evidentment, l'anàlisi política que faig no pot ser la mateixa, perquè en tots aquests anys han passat moltes coses, algunes de molt transcendentals i de les quals he estat protagonista.

EL JOVE VELL MILITANT ENCARA CONTINUA MILITANT

Jordi Solé Tura és un d'aquells personatges que fa anys que sembla vell —només té 64 anys, però—, perquè de ben jove ja feia anys que actuava en els escenaris esgotadors de la política. El primer gran trànsol com a protagonista li va tocar en una obra coral i el seu paper va quedar esvaït entre tanta 'prima donna' de la transició. Sigui com sigui, va participar en la redacció de la Constitució i l'Estatut, i això ja ho té forjat al currículum. Però el paper estel·lar li va arribar en aquesta dècada. Va substituir el 1991 Jorge Semprún, també ex-comunista, al capdavant del ministeri de Cultura. Va comprar la col·lecció Thyssen de pintura i va estar en el ministeri fins que González va preferir el lluent somriure de Carme Alborch a la discreta presència de 'Jordi Solé von Thyssen'. Ara, sense una càrrega que assegura no haver desitjat mai, se sent més lliure. Lluny queda l'escorta, més lluny la transició, la clandestinitat, l'exili, la Facultat de Dret, el forn... I també queda lluny una vocació mig esguerrada: la de professor de dret.

Espanya vol consensuar amb Andorra la doble nacionalitat

Les comissions d'exteriors dels parlaments dels dos països es van reunir ahir al Principat

Les comissions d'exteriors dels parlaments espanyol i andorrà es van reunir ahir en una sessió de treball en què, entre altres temes, es va parlar de la necessitat de fer coincidir les dues legislacions pel que fa referència a les dobles nacionalitats.

Les dues comissions d'exteriors van tenir ahir una reunió de treball

Joan Carles Gisbert

RICARD POY

ANDORRA LA VELLA

La Comissió d'Exteriors del Congrés del Diputats, encapçalada pel seu president, Jordi Solé Tura, va iniciar ahir la seva visita oficial de dos dies a Andorra. Els parlamentaris espanyols van mantenir una reunió de treball amb els seus homònims andorrans, en què es van tractar diversos temes de les relacions entre els dos països.

Legislacions diferents

Un dels afers principals de la reunió entre les dues comissions va ser el tema de la doble nacionalitat, que té una versió diferent en els marcs legals dels dos països. Segons Jordi Solé Tura, **"la doble nacionalitat té visions diferents a Andorra i a Espanya, i hem de fer que les dues legislacions coincideixin"**. El president de la Comissió d'Exteriors també va destacar que **"el tema de la doble nacionalitat ja és seguit habitualment per l'Ambaixada espanyola"**.

El Consell d'Europa

El diputat espanyol Lluís de Puig va remarcar que l'entrada d'Andorra al Consell d'Europa **"és important culturalment per l'oficialitat del català i perquè com a veïns sempre hi haurà coincidències"**. De Puig va explicar respecte al tema de la nacionalitat que **"al Consell d'Europa no s'imposarà quina legislació ha de tenir Andorra, sinó que s'està tractant d'aplicar una fórmula homologable a molts països"**.

Jordi Solé Tura també va defensar que **"els dos països poden tenir problemes per aplicacions legals diferents, però aquests punts s'han de tractar des de l'òptica de dos països sobirans"**.

Respecte a la inclusió d'Andorra dins un llistat espanyol de paradisos fiscals, Solé Tura va explicar que **"Andorra i Espanya des que tenen acords no poden aplicar mesures diferents. Examinarem aquest problema. Es necessita que les diferències jurídiques entre els dos països se solucionin amb diàleg"**.

Solé Tura, al costat de Dalleres i Santacreu, va signar al llibre d'honor de Sindicatura

Joan Carles Gisbert

Recepció a l'Ambaixada

La representació espanyola de la Comissió d'Exteriors està formada pels diputats socialistes Jordi Solé Tura, Adela Pla i Lluís de Puig, els populars Alberto Durán i Manuel Millán, els d'Iniciativa Ramon Espasa, el del grup català Joaquim Molins , i el del grup basc Iñaki Anasagasti. Per part andorrana, la Comissió d'Exteriors està composta per Jaume Bartumeu (ND), Josep Areny (GCM), Ladislau Baró (AND), Francesc Cerqueda (GL), Manel Mas (CNA) i Vicenç Mateu (IDN).

L'Ambaixada espanyola va oferir ahir una recepció a les dues comissions, mentre que Sindicatura va organitzar posteriorment un sopar. Avui està previst que es reuneixin amb el bisbe Joan Martí Alanis a la Seu d'Urgell. ■

Barbero serà la nova presidenta del Consejo de Residentes Españoles

A.Roig va dimitir ja que és cap de la secció laboral espanyola

CARME MELIÀ

ANDORRA LA VELLA

Mari Carmen Barbero serà, segons apunten tots els indicis, la nova presidenta del Consejo de Residentes Españoles (CRE), després que la setmana passada Antoni Roig dimitís aquest càrrec per passar a ser el cap de personal de la nova secció laboral del Consolat espanyol. Barbero és la representant del CRE al Consejo de la Inmigración Española, i és considerada com la segona força a l'Associació de Residents a Andorra (ARA).

A la propera reunió de l'entitat, probablement demà al vespre, es nomenarà Miquel Franco nou membre de la Junta i, **"ja en plenari, s'escollirà el nou president o la nova presidenta"**, segons que va explicar Antoni Roig. El fet que els membres de l'ARA siguin majoria al CRE -cinc dels seus set membres- fa factible que Barbero en sigui la nova presidenta. Considera que, amb el nou càrrec, s'enfronta a **"un gran desafiament, hem de trencar motllos, però dintre del respecte a la legalitat del país i en el marc de la representació diplomàtica que porta implícita"**.

La secció laboral del Consolat

La secció laboral espanyola, ubicada a l'edifici de l'Ambaixada, va obrir oficialment les seves portes ahir al matí. La nova secció es mou dintre de tres grans àrees, que són l'assistència social, la seguretat social i l'estrictament laboral. Per fer aquestes tasques al 100%, la secció necessita un assistent social i un o dos administratius. El problema és que els ministeris espanyols implicats, de Treball i d'Afers Socials, encara no han assignat el personal, ja que es volen incorporar funcionaris que hagin treballat a d'altres seccions estrangeres, ara tancades. **"Si abans de final d'any no hi ha una solució, nosaltres proposarem cobrir les vacants amb residents a Andorra"**. ■

Mari Carmen Barbero, màxima candidata

Arxiu

VIA 20 S.L.

SERVEIS ELECTRÒNICS
' VENDING' I AUTOMATISMES
TELÈFON: 868 900

AZKOYEN

Màquines tabac
Màquines beguda freda
Màquines beguda calenta
Màquines hostaleria
en general

Av. Les Escoles, 30 baixos - ESCALDES - ENGORDANY